

Lovgivningen kan man ikke udøve sin Valgret mere end et Sted; men da vi Rigsdagsmænd maa opholde os saa mange Maanedes her i Kjøbenhavn, at vi ikke kunne blive fri for at betale Stat, er jeg derfor ogsaa bleven opført paa Valglisten, men jeg har ikke udøvet min Valgret, hvad jeg selvfølgelig ikke kan gøre, saa længe jeg beholder mit Domicil andetsteds. Jeg vil dog tillade mig at sige, at Kjøbenhavns Skolevæsen har faaet en Ordning, som er fuldstændig uafhængig af den Ordning, som er gældende i det øvrige Land. Kjøbenhavns Skolevæsen er slet ikke underlagt Ministeriet i den Forstand, som Skolevæsenet i Købstæderne og paa Landet ere underlagte Ministeriet. Lovene af 1814, 8de Marts 1856 o. s. v. gælde slet ikke for Kjøbenhavn. Nej, Kjøbenhavn fik ved Forordningen 20de Marts 1844 en for dets Skolevæsen særegen Ordning, og denne særegne Ordning blev videre udført ved Lovene af 29de December 1857 og andre selvstændige Love. Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse vælger selv sine Skoledirektører, og denne Kommunalbestyrelse er valgt ved almindelig Valgret. Det forekommer mig dog ret demokratisk. Kjøbenhavns Kommune har ogsaa Ret til at forhøje sine Lærertilønninger helt bortset fra de øvrige Bestemmelser i den gældende Skolelov, og Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse har for længst gjort dette. Naar jeg har udtalt mig mod, at man bevilger de 170,000 Kr. til Kjøbenhavns Skolevæsen, er det, fordi disse 170,000 Kr. slet ikke komme de kjøbenhavnske Lærere til Gode. Jeg ved ikke rettere, end at Kjøbenhavns Lærere og Lærerinder have højere Løn, end der nu fordres for deres Standskæller ifølge dette Lovforslag. Nej, disse 170,000 Kr. ere en pur og bar Gave til Kjøbenhavns Kommune og ikke noget andet. Ville de Herrer i Kjøbenhavn høre fra den selvstændige Stilling, som de have paa Skolevæsenets Omraade og ind under den almindelige Lovgivning, nu ja, saa dele de Vilkaar med det øvrige Land, men saa længe Kjøbenhavn har en Særstilling, og saa længe det har en Lovgivning for sig alene og ikke i den Forstand staar i Forbindelse med det øvrige Land angaaende de forskellige Skoleregler, synes det mig, er der ikke nogen Anledning til at give Kjøbenhavns Kommune denne Understøttelse. Ville de Herrer ind under den almindelige Skolelovgivning, kunne vi forhandle den Sag nærmere. Det er en Misforstaaelse af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3dje Valgkreds (Bing), at jeg misundte Kjøbenhavn den Frihed, den har, og vilde berøve den den. Det er saa langt fra Tilfældet; men saa længe Kjøbenhavn indtager

en Særstilling med Hensyn til hele sit Skolevæsens Ordning, Ledelse og Indretning, mener jeg ikke, at Kjøbenhavn i den Forstand har Krav paa Statskassens Midler. Jeg modsætter mig denne Bestemmelse, fordi jeg finder, at det hele kun bliver en Gave til Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse, og jeg mener ikke, at det er nogen særlig Anledning til at stænke den en saadan Gave. Den sidste ærede Taler bebrejdede mig i høj Grad, at jeg havde været med til at give den nu gældende Valgkredslov. Dette Spørgsmaal staar jo ikke i nogen særlig nær Forbindelse med den foreliggende Sag, men jeg synes dog ikke, at den sidste ærede Taler skulde bebrejde mig noget i den Henseende; thi han sidder jo her netop i Kraft af denne Lov, jeg har været med til at hjælpe ham herind. Vi vilde ikke nu have haft 3 Rigsdagsmænd for Frederiksberg, hvis jeg ikke havde været med til at give den nuværende Kredsinndeling. Ellers vilde vi ikke have haft Fornøjelsen af at se det 1ste og 2det, for ikke at tale om det 3dje frederiksbergste Medlem, og jeg synes derfor ikke, at de Herrer skulde bebrejde mig noget i den Henseende; da jeg dog har bidraget til, at vi kunde saa saa værdifulde Medlemmer at diskutere med. Det ærede Medlem mente ikke, at jeg havde Ret til at tale i Smaafolks Navn, naar jeg forsvarede den nuværende Lov om Udskrivning ved 13 Mars Alderen. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem har noget særligt Privilegium paa fremfor mig at være Smaafolks Talsmand. I den Retning antager jeg, at vi ere stillede lige. Enhver Rigsdagsmand har ikke blot en Ret, men ogsaa en Pligt til at paatale de fattiges Ret. Det ærede Medlem mente, at jeg mere stod som Talsmand for Husbondens Krav, Husbondens Ret, og at jeg talte i „de hellige Kapitalisters Navn“. Nej, det har jeg ikke gjort mig til Talsmand for. Jeg sagde netop i mit første Foredrag, at jeg kunde være med til at gaa til et helt nyt Mulktssystem med Mulfter, der betød noget, og som skulde anvendes over for Arbejdsgivere, der benyttede sig af deres Stilling til at unddrage fattige Børn Undervisning; men det kan ikke nægtes, at det er umuligt for fattige Folk med en stor Børneskole at skulle undvære Børnernes Bidrag til Arbejdet for det daglige Udkomme. Derfor har jeg intet imod, at der er en Opmuntringspræmie for flinke og flittige Børn, jaaledes at de kunne udskrives af den offentlige Skole ved 13 Mars Alderen, naar de da have naaet det Maal af Kundskab, som Samfundet maa kræve. Jeg tror ikke, at jeg behøver at flamme mig ved